భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

సివిల్ అప్పీలు పరిధి

సివిల్ అప్పీలు 1952 సం. నెం.42

[Citation : 1953 AIR 519; 1954 SCR 211-

సిటేటర్ సమాచారం: RF 1991 SC1338 (17)]

చైన్‌రూప్ సంపత్ రాయ్ పిటిషనర్

వర్సెస్

కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్‌కం టాక్స్ ప్రతివాది

తీర్పు తేదీ: 09/10/1953

[బెంచ్: పతంజలి శాస్త్రి, ప్రధాన న్యాయమూర్తి, ఎస్.ఆర్.దాస్, వివియన్ బోస్, గులాం హసన్ మరియు భగవతి న్యాయమూర్తులు]

భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టము (1922 నాటి XI), సెక్షన్లు 4(1)(బి) మరియు 14(2)(సి) - నిల్వసరుకు మదింపు ద్వారా లాభము మదింపు - వర్తక నిల్వలు స్థానిక రాష్ట్రానికి పంపడం -లాభం పొందిన ప్రదేశం - సెక్షన్ 14(2)(సి) క్రింద మినహాయింపు - నిల్వల విలువ మదింపు సూత్రాలు.

కలకత్తాలో వెండి, బంగారం (బులియన్) వ్యాపారం చేసే పన్ను చెల్లింపు సంస్థ (మదింపుదారు) గణన సంవత్సరంలో బికనీర్‌లో ఉండే తమ భాగస్వాములకు కొంత పరిమాణంలో వెండి కడ్డీలను పంపారు మరియు వాటిని భాగస్వాములకు అమ్మినట్లు చూపారు. ఆదాయపు పన్ను అధికారులు ఈ కథనాన్ని నమ్మలేదు మరియు ఆ కడ్డీలను వర్తక నిల్వలుగా పరిగణించి ఆ సంవత్సరాంతంలో ఉన్న మార్కెట్ విలువ లెక్క కట్టి, చాలా ఖర్చు కన్నా ఎక్కువగా, మదింపు సంస్థ లాభం రూ.2,20,887/-గా మదింపు చేశారు. ఒక వేళ ఆ కడ్డీలు, వ్యాపారం యొక్క వర్తక నిల్వగా ఒప్పుకున్నా కూడా, ఆ సంవత్సరాంతంలో బికనీర్ వద్దు విలువ వృద్ధి చెందినది మరియు ఆదాయపు

పన్న చట్టము సెక్షన్ 14(2)(సి) ప్రకారం బ్రిటిష్ ఇండియాలో పన్న మినహాయింపు ఉంది. హైకోర్టు నిర్ణయించినదేమంటే, వర్తక నిల్వ విలువలో వృద్ధికి విలువ కట్టిన కారణంగా సంభవించిన లాభాన్ని సూచిస్తుందని మరియు ఆ విధంగా ఎప్పుడు మరియు ఏ చోట ఆ విలువ మదింపు చేయబడినదో, మరియు ఆ విలువ కట్టడం కలకత్తాలో కనుక సెక్షన్ 14(2)(సి) వర్తించదు మరియు ఆ లాభం పన్న విధింపదగినది.

అప్పీలు చేయగా, నిర్ణయించినది ఏమంటే, ముగింపు నిల్వ మదింపు చేయడం వల్ల లాభం ఉత్పన్నమైందని, మరియు అందువల్ల ఒకవేళ దానికి వృద్ధి లేదా ఏర్పడిన చోట ఆ ప్రాంతంలో విలువ కట్టిన కారణాన్ని హైకోర్టు భావన పొరపాటు. అయినప్పటికీ, ఆ లాభం బికనీర్ లో కాదు కలకత్తాలో వచ్చిందనే హైకోర్టు ముగింపు మరొక ఆధారంతో కూడా మద్దతు నివ్వవచ్చు. అది, లాభాలకు మూలం వ్యాపారం మరియు ఆ లాభాన్ని మదింపు సంస్థ అనుసరించే విధానంలోనే, అది ఎక్కడ ఉన్నప్పటికీ, ముగింపు నిల్వ, వర్తకపు ఖాతాలోకి తీసుకోవడం ద్వారా మాత్రమే లాభాల వృద్ధి లేదా ఉత్పన్నము తప్పనిసరిగా వ్యాపారం నిర్వహించే చోట, అది కలకత్తా తీసుకోవడం.

సంవత్సర ప్రారంభంలో నిల్వ మరియు సంవత్సరాంతంలో నిల్వ విలువ గట్టి లాభాలను మదింపు చేసే పద్ధతికి ఆధారమగు సూత్రాన్ని, మరియు ముగింపు నిల్వ అయిన ఖర్చ లేదా మార్కెట్ విలువ, ఏది తక్కువైతే అది, విధానంలో విలువ కట్టడం గురించి వివరించబడినది.

విప్లాస్ట్ అండ్ కంపెనీ వర్సెస్ కమీషనర్స్ ఆఫ్ ఇన్లాండ్ రెవిన్యూ (12 Tax Cas.813) మరియు కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్కం టాక్స్, మద్రాస్ వర్సెస్ చెంగల్వరాయ చెట్టి (I.L.R.48, మద్రాస్ 836) సూచించబడినవి.

ఇన్కం టాక్స్ అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్, కలకత్తా బెంచ్ 66 ఆర్.ఎ.నెం.3 బెంగాల్ 1946-47 మరియు 66 ఆర్.ఎ.నెం.4 బెంగాల్ 1946-47లో ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు తేదీ 26 మార్చి, 1946 నుండి ఉత్పన్నమైన, 1947 నాటి I.T.R.నెం.7 మరియు 6 నందు కలకత్తా హైకోర్టు [చక్రవర్తి మరియు దాస్ గుప్తా న్యాయమూర్తులు] ప్రత్యేక పరిధి [ఇన్కం-టాక్స్] తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు 1951 జూన్,

4వ తేదీ నుండి 1952 మార్చి 14వ తేదీ నాటి సుప్రీంకోర్టు మంజూరు చేసిన అనుమతి ము జూరుతో ఈ అప్పీలు చేయబడి యది.

అప్పీలుదారు కోసం NC ఛటర్జీ (SN ముఖర్జీ, అతనితో).

CK దఫ్తరీ, భారతదేశం కోసం సొలిసిటర్-జనరల్ (ON జోషి, అతనితో) ప్రతివాది కోసం.

1953, అక్టోబర్ 9 కోర్టు తీర్పు ప్రధాన న్యాయమూర్తి పతంజలి శాస్త్రి ద్వారా ప్రకటించబడింది-ఇది, భారత ఆదాయపు పన్ను చట్టం , 1922, ఇకపై "చట్టం"గా సూచించబడుతుంది. సెక్షన్ 66 (2) ప్రకారం ఆదాయపు పన్ను అప్పీలేట్ ట్రిబ్యునల్ రిఫరెన్సుకు సమాధానమిస్తూ కలకత్తాలోని హైకోర్టు ఆఫ్ జ్యుడికేచర్ యొక్క తీర్పు నుండి ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీల్ చేయబడింది.

అప్పీలుదారు సమాన వాటాలతో ఇద్దరు సోదరులను భాగస్వాములుగా కలిగి ఉన్న నమోదిత సంస్థ. ఈ సంస్థ కలకత్తాలో బులియన్ వ్యాపారము ప్రధానంగా వెండితో వ్యాపారాన్ని నిర్వహిస్తోంది మరియు మర్కంటైల్ ప్రాతిపదికన దాని ఖాతా పుస్తకాలను ఉంచింది. 1941-42కి సంబంధించిన 1997 (రామనవమి) ఖాతా సంవత్సరంలో , 582 వెండి కడ్డీలు కలకత్తాలో చేతిలో ఉన్న పాత స్టాక్ నుండి కొన్ని మరియు ఆ సంవత్సరంలో ఇతర చోట్ల కొనుగోలు చేసినవి కొన్ని, భాగస్వాములు నివసించే బికనీరుకు పంపబడ్డాయి మరియు అందుకు ఖర్చు చేసిన విలువ సంస్థ యొక్క పుస్తకాలలో జమ చేయబడింది. 1942-43 సంవత్సరానికి సంస్థ యొక్క మదింపులో , పేర్కొన్న వెండి కడ్డీలను వారి గృహ అవసరాల కోసం భాగస్వాములకు విక్రయించారని చెప్పబడింది, అయితే ఆదాయపు పన్ను అధికారులు అలా చేసిన అమ్మకం అసలైనది కాదని మరియు మునుపటి సంవత్సరం 1997 ముగింపులో వెండి కడ్డీలు ఇప్పటికీ సంస్థ యొక్క వర్తక నిల్వలో భాగంగా ఉన్నాయి అని పేర్కొన్నారు మరియు తదనుగుణంగా వారు పన్ను విధించదగిన లాభాలలో రూ. 2,20,887 మిగిలిన రోజున ఉన్న మార్కెట్ ధర వద్ద 582 బార్ల యొక్క మూల్యాంకనం నుండి

ఉత్పన్నమయ్యే అదనపు మొత్తాన్ని చేర్చారు. కలకత్తాలోని మిగిలిన మిగులు నిల్వ విలువ మార్కెట్ ధర ప్రకారం సంస్థ పుస్తకాలలో చూపబడిన ధరతోనే విలువ కట్టబడింది.

అప్పీల్ చేయగా, కేసు యొక్క అన్ని వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుని, అప్పీలేట్ ట్రిబ్యునల్, ఈ క్రింది విధంగా తన గమనింపును నమోదు చేసింది:

"ఈ పరిస్థితులన్నీ, కలకత్తా వ్యాపారం యొక్క వర్తక నిల్వలో భాగంగా బికనీర్‌లోని వెండి కడ్డీల నిలువ పరిగణించడంలో ఆదాయపు పన్ను అధికారుల చర్య, బాగా సమర్థించబడుతుందని మాకు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. ఆ సమయం లో కలకత్తాలో భయాందోళనల తో అనేక ఇతర కలకత్తా వ్యాపారులు చేసినట్లుగానే విలువైన వర్తక నిలువలను బికనీర్లోని సురక్షిత ప్రదేశానికి తరలించవలసి వచ్చింది. సంస్థ యొక్క భాగస్వాములు వెండి మార్కెట్ పెరుగుదల ధోరణిని గమనించి , మరియు ఖాతా పుస్తకాలలోని నమోదులతో మభ్యపెట్టి ప్రయోజనం పొందాలని నిర్ణయించుకున్నారు మరియు భాగస్వాములకు విక్రయించిన కథనం ద్వారా ఖాతా సంవత్సరంలోని లాభం కృత్రిమంగా గణనీయంగా తగ్గించబడుతుంది."

ఆ విధంగా అప్పీలును తోసిపుచ్చింది. చట్టంలోని సెక్షన్ 66(1) ప్రకారం ట్రిబ్యునల్ ఆర్డర్ నుండి ఉత్పన్నమయ్యే చట్టానికి సంబంధించిన ఆరు ప్రశ్నలను హైకోర్టుకు సూచించాలని కోరుతూ సంస్థ చేసిన దరఖాస్తు కూడా తిరస్కరించబడింది.

ఆ తర్వాత సంస్థ సెక్షన్ 66(2) కింద హైకోర్టును ఆశ్రయించింది మరియు న్యాయస్థానం ట్రిబ్యునల్‌ని తన నిర్ణయం కోసం క్రింది న్యాయాంశాన్ని సూచించమని ఆదేశించింది:

భారతీయ ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 4 (1) (బి) మరియు సెక్షన్ 14 (2) (సి) యొక్క నిజమైన నిర్మాణం మరియు కేసు పరిస్థితులలో , మొత్తం రూ. 2,20,887 పన్ను విధింపుకు చట్టంలో ఉన్నదా?

ఈ రిఫరెన్సును చక్రవర్తి మరియు దాస్ గుప్తా న్యాయమూర్తులు విన్నారు , వారు ప్రశ్నకు సానుకూలంగా సమాధానం ఇచ్చారు.

సెక్షన్లు 4-A మరియు 4-B యొక్క అర్థంలో సంస్థ నివసించే మరియు సాధారణ నివాసి అప్పుడు బ్రిటిష్ ఇండియాగా చెప్పబడేది, దాని మొత్తం ఆదాయంలో సెక్షన్ 4(1) (బి) (ii) ప్రకారం బ్రిటీష్ ఇండియా కాకుండా వచ్చే ఆదాయం కూడా ఉంటుంది. అయితే, సంస్థ, సెక్షన్ 14(2)(సి) కింద పేర్కొన్న మొత్తానికి సంబంధించి మినహాయింపును క్లెయిమ్ చేసింది , దీని ప్రకారం మదింపుదారుడు ఒక భారత రాష్ట్రంలో ఏదైనా ఆదాయం , లాభాలు లేదా లాభాలకు సంబంధించి పన్ను చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు. ఆదాయపు పన్ను అధికారులు కనుగొన్న తర్వాత కూడా కలకత్తాలోని వ్యాపారం యొక్క వర్తకపు నిల్వలో సందేహాస్పదమైన వెండి కడ్డీలు భాగమయ్యాయని మరియు వాటిని భద్రతా కారణాల వల్ల మాత్రమే బికనీర్‌కు తరలించడం జరిగిందని వాదించబడింది. మిగిలిన అకౌంటింగ్ సంవత్సరంలో కడ్డీలు అక్కడే ఉండిపోయాయి , సంవత్సరాంతంలో మార్కెట్ ధరలలో బికనీర్‌లోని వస్తువులకు వాటి విలువలో వృద్ధి దరిమిలా, బికనీర్ (అప్పుడొక భారతీయ రాష్ట్రం) వద్ద లభించిన లాభం సెక్షన్ 14 (2) (సి) కింద మినహాయించబడింది.

స్టాక్-ఇన్-ట్రేడ్ విలువలో పెంపుగా సూచించబడే "ఊహాత్మక లాభం" మూల్యాంకనం నుండి ఉత్పన్నమవుతుంది మరియు అలా ఉత్పన్నమైనప్పుడు మాత్రమే అది వృద్ధిఅవుతుంది లేదా కలుగుతుంది, అనే కారణంగా హైకోర్టు ఈ వాదనను తిరస్కరించింది. ఆ విధంగా లాభానికి మూలం ఆ విలువ మరియు దాని విలువ కట్టిన ఆ ప్రాంతము. విలువగా పరిగణించబడేది సంస్థ ప్రాంతం మరియు దాని వ్యాపారం మరియు సంస్థ యొక్క అన్ని వ్యాపార నిలువలు భౌతికంగా ఎక్కడ ఉన్నా తప్పనిసరిగా మూల్యాంకనంలోకి తీసుకోబడతాయి. ఒక వ్యాపారం యొక్క స్టాక్ వాల్యుయేషన్ ఫలితంగా వచ్చే లాభం స్వతహాగా ఒక రకంగా sui జెనరిస్, దీనికి భౌతిక వృద్ధి యొక్క సాధారణ భావనలు వర్తించవు. ఇది మదింపు చేసినపుడు ఉనికిలోనికి వస్తుంది మరియు మదింపు విలువ నుండి ఉత్పన్నమవుతుంది, వ్యాపార నిల్వ భాగాలు ఎక్కడున్నవన్న దానితో నిమిత్తం లేకుండా మొత్తము వ్యాపార నిల్వలను సంస్థ ఉన్న ప్రాంతంలో విలువ కట్టడం ద్వారా, అది జనిస్తుంది.

గణన సంవత్సరంలో సంస్థ యొక్క లాభాలలో కొంత భాగం బికనీర్లో వచ్చిందని లేదా ఉద్భవించిందని చెప్పలేము అనే ముగింపుతో మేము ఏకీభవిస్తున్నప్పటికీ , విజ్ఞులైన న్యాయమూర్తులు ఆ నిర్ణయానికి వచ్చిన తార్కికత , అన్ని విధాలుగా , అపోహతో కొనసాగిందని మాకు అనిపిస్తుంది. దాని ఉద్దేశం, అటువంటి నిలువ సరుకు విలువలో ఏదేని పెరుగుదలను వసూలులోకి తీసుకోవడానికి ముగింపు నిల్వను మార్కెటు రేటు ప్రకారం మదింపు చేయాలని భావించడం పొరపాటు. కొనుగోలు చేసిన సమయంలో, ఖాతా పుస్తకంలో మరొక వైపున నమోద చేసిన అమ్మకం కాని సరుకు విలువను క్రెడిట్ చేయడం ద్వారా అదే సరుకుకు సంబంధించి నమోదులను ఖాతాలో రెండు వైపులో రద్దు చేయడం ఇందలి అసలు ఉద్దేశం. తద్వారా, ఆ సంవత్సరంలో వాస్తవ అమ్మకాలు, ఆ సంవత్సరపు వ్యాపారంలో వచ్చిన వాస్తవ లాభం లేదా నష్టం చూపుతుంది. వర్తక నిల్వలను ఉంచుకోవడం వలన జతగూడే ఆర్థిక నష్టాలపై 1919 నాటి కమిటీ రిపోర్టు పేరా-8లో ఎత్తి చూపినట్లు విక్రయించబడని స్టాక్ విలువను క్రెడిట్ చేయడం యొక్క నిజమైన ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, ఆ వస్తువుల ధరను మరొక వైపున నమోదు చేసిన "ట్రేడింగ్ ఖాతాలో కనిపించే విక్రయించబడని నిలువ నమోదు, కేవలం కొనుగోలు చేసిన వస్తువులకు ఛార్జీని రద్దు చేయడం కోసం ఉద్దేశించబడింది. అది తప్పనిసరిగా వస్తువులకు అయిన వ్యయాన్ని సూచించాలి. అది అవ్యయాని కంటే ఎక్కువ లేదా తక్కువ ఉంటే, దాని ప్రభావం వాస్తవంగా తప్పుడు సంఖ్యతో విక్రయించబడిన వస్తువులపై లాభాన్ని పేర్కొనడం. ఈ దృఢమైన సిద్ధాంతం నుండి వివేకవంతమైన సాధారణ ప్రాతిపదికన ఒక మినహాయింపు గుర్తించబడింది మరియు ఇప్పుడు కస్టమ్స్ ద్వారా పూర్తిగా ఆమోదించబడింది , అది ఒకవేళ ఖాతాలను రూపొందించే తేదీలో ఆ విలువ వ్యయాని కంటే తక్కువగా ఉంటే మార్కెట్ విలువను స్వీకరించడం. ఇది తదుపరి సంవత్సరంలో ఆ వస్తువులపై కలుగు నష్టాన్ని అంచనా వేయడం మరియు ధరలు మళ్లీ పెరిగినట్లయితే , వాస్తవ అమ్మకపు ధర మరియు ప్రశ్నలోని వస్తువుల వాస్తవ వ్యయం మధ్య వ్యత్యాసం కంటే ఎక్కువ మొత్తంలో లాభాన్ని ఆ తర్వాతి సంవత్సరం ఫలితాలకు ఆపాదించడం వల్ల ప్రభావం కూడా ఉండవచ్చు''. (ఏప్రిల్ , 1951లో బ్రిటిష్ పార్లమెంట్కు

సమర్పించబడిన వాణిజ్య లాభాలపై పన్ను విధించే కమిటీ నివేదిక యొక్క 281వ పేరాలో సంగ్రహించబడింది) ఆ విధంగా ఊహించిన నష్టాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు, ఊహించిన లాభం ముగింపు విలువ యొక్క పెరిగిన విలువ రూపంలో ఖాతాలోకి తీసుకురాబడదు, ఎందుకంటే వివేకం గల వ్యాపారులెవరూ, వాస్తవంగా రాకముందే పెరిగిన లాభాన్ని చూపించడానికి ఇష్టపడరు. వాస్తవ వ్యయం లేదా మార్కెటు ధరలలో ఏది తక్కువైతే అది అనే నియమంతో ముగింపు సరుకు విలువ కట్టాలనేది ఈ సిద్ధాంతంగా ఉంది మరియు ఇప్పుడు ఇది ఒక వాణిజ్య ఆచరణ మరియు గణనగా స్థిరపడిన నియమం. ఆదాయపు పన్ను కోసం వ్యాపారంలో సాధారణ గణన సూత్రాల ఆధారంగా లాభాలను లెక్కగట్టినప్పటికీ, ఆ సూత్రాలు శాసన వ్యవస్థ చేసే చట్టం ద్వారా పూర్వ పక్షం లేదా సవరించబడితేనే తప్ప, అకౌంటింగ్ సంవత్సరం చివరిలో అమ్మకం కాని వస్తువుల యొక్క విలువ రూపంలో అవాస్తవిక లాభాలు మరియు కొనసాగుతున్న వ్యాపారంలో ఒక ఆచరణగా తదుపరి సంవత్సరం ఖాతాకు బదిలీ చేయబడవు. అయినప్పటికీ, ఇప్పటికే చెప్పినట్లుగా, వ్యయం కంటే తక్కువగా, ధరలో తగ్గుదల కారణంగా, వాస్తవంగా గుర్తించబడనప్పటికీ నష్టం అనుమతించబడుతుంది. విమ్‌స్టార్ & కో. వర్సస్ కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్‌ల్యాండ్ రెవిన్యూ (1)లో విజ్ఞులైన న్యాయమూర్తులలో ఒకరు వాస్తవంగా గమనించినట్లుగా, "ఈ చట్టం (రెవెన్యూ చట్టం) ప్రకారం లాభాలు సంవత్సర కాలంలో సాధించిన లాభాలు. మినహాయింపుగా అనిపించేది ఒక వ్యాపారి విలువ పడిపోయిన వస్తువులు లేదా సరుకును కొనుగోలు చేసినాడు మరియు ఇప్పటికీ కలిగి ఉన్నాడని గుర్తించబడింది. ఎటువంటి నష్టం జరగలేదు. నష్టం జరగకపోవచ్చు. అయినప్పటికీ, సంవత్సరం చివరిలో ఈ వస్తువులు లేదా నిల్వలను వాటి మార్కెట్ విలువ ప్రకారం పరిగణించడానికి అతనికి అనుమతి ఉంది.''

1. 1921లో(1) 12 పన్ను కేసులు 813, 827.

ఆదాయపు పన్ను కమీషనర్ , మద్రాసు వర్సెస్ చెంగల్వరాయ చెట్టి[2] కేసులో ఈ నియమం యొక్క ఆచరణాత్మక వివరణ చూడవచ్చు.

1921లో మదింపుదారుడు ఒక్కో భాగానికి రూ.13–8 చొప్పున పెద్ద మొత్తంలో వస్తువుల భాగాలను కొనుగోలు చేశాడు. సంవత్సరాంతంలో ఒక భాగానికి రూ.6 మార్కెటు విలువ పడిపోయింది, మరియు సంవత్సరాంతంలో అమ్మకంగాని సరుకు భాగాలతో సహా మొత్తం సరుకు మార్కెటు రేటుతో లెక్కించి నష్టాన్ని చూపాడు. ఆదాయపు పన్ను మదింపులో ఆ నష్టాన్ని అనుమతించబడినది, అయినప్పటికీ తదుపరి సంవత్సరం (1922)లో విక్రయించబడని అదే నిల్వ సరుకును ప్రారంభ నిల్వగా దాని వ్యయం రూ.13–8గా చూపాడు. ఇందులో కొంత భాగం 1922లో కూడా అమ్మకం కాలేదు, మరియు అతను, అప్పటి మార్కెటు ధర ప్రకారం వాటి విలువ ఒక్కక్క భాగానికి రూ.8–8గా క్రెడిట్ చేసి మరియు ఆ వ్యాపార సంవత్సరంలో నష్టం చూపాడు. ఈ విధంగా లెక్కించిన నష్టాన్ని అనుమతించడానికి ఆదాయపు పన్ను అధికారులు నిరాకరించారు మరియు 1922 సం॥ ప్రారంభ నిల్వ ఒక్కో భాగానికి రూ.6గా మరియు అమ్మకం కాని భాగాలు ఒక్కొక్కటి రూ.8–8గా లెక్కించాల్సి ఉండాలన్న ప్రాతిపదికన, లాభం పొందాడన్నారు. 1922 లావాదేవీలు లేదా రెండు సంవత్సరాలకు కలిపి తీసుకున్నా, వాస్తవానికి నష్టాలతో ముగిసినట్లు గమనించినప్పటికీ, ఆ మదింపు సరైందేనని నిర్ణయించబడింది. ఆ విధంగా, ప్రతీ సంవత్సరాంతంలో విక్రయించబడని సరుకు విలువ కొన్న ధర కంటే తక్కువగా ఉన్న మార్కెటు రేటు ప్రకారం ఆమోదిస్తే, 1922 సం॥ ప్రారంభ నిల్వగా తీసుకురాబడిన విక్రయంకాని వస్తువుల విలువ, ఒక భాగానికి స్థిరంగా రూ.6గా 1921 సం॥ ముగింపు నిల్వగా తీసుకోవాలని ఒత్తిడి చేయడం, మదింపు దారుడు 1921 సం॥ ముగింపు నిల్వకు అయిన వ్యయం బదులుగా తక్కువగా ఉన్న మార్కెటు ధరతో విలువకట్టి ఖాతాలలో సరి అయిన వ్యాపార ఫలితాలను చూపకుండా వక్రీకరించడాన్ని సరి చేయడానికి చేసింది. ఒక వేళ, 1922 సం॥ చివరలో మార్కెట్ పెరిగితే, ఉదా:– ఒక భాగం రూ.8–8కు బదులుగా రూ.15/–

2. (1925) ILR 48 మ్యాడ్. 836.

అప్పుడు, పైన చెప్పిన సూత్రం ప్రకారం, ముగింపు నిల్వల విలువను అయిన వ్యయం (రూ.13-8)తో చూపుటకు మదింపుదారుకు అవకాశం ఉండేది, మరియు విక్రయం కానీ వస్తువుల పెరిగిన విలువను మదింపులోకి తీసుకురావాలని, ఆదాయపు పన్ను అధికారుడు కోరలేకపోవుదురు. ఆ విధంగా ముగింపు నిలువ యొక్క పెరిగిన విలువను ''ఊహాత్మక లాభాలు''గా వసూలు (చార్జ్) చేసే ప్రశ్న నిజంగా తలెత్తదని గమనించవచ్చు. ప్రస్తుత సందర్భంలో , బికనీర్‌కు పంపబడిన వెండిలో కొంత భాగం ధర సంవత్సరం చివరినాటి మార్కెట్ ధర కంటే తక్కువగా ఉన్నట్లు కనిపించినప్పటికీ , వివాదాస్పద మొత్తం అనగా రూ. 2,20,887 ఏ ప్రాతిపదికన వచ్చింది అనేదానిపై ఈ రెఫరెన్సు ఎటువంటి ప్రశ్నను లేవనెత్తలేదు , మరోవైపు, ప్రస్తావించబడిన ప్రశ్న , పేర్కొన్న మొత్తం సరిగ్గా గణించబడిందని మరియు చట్టంలో సెక్షన్ 4(1)(బి) మరియు సెక్షన్ 14(2)(సి) యొక్క నిజమైన నిర్మాణంపై దాని మదింపు మాత్రమే వివాదంలో ఉంచినట్లు భావించబడింది.

మళ్ళీ, ''ముగింపు నిల్వల విలువ నుండి'' ఏదైనా లాభం ఉత్పన్నమవుతుందని మరియు దానికి ఉత్పన్నం లేదా వృద్ధి మదింపు జరిగిన స్థలంలో అనుకోవడం తప్పుడు భావన . ఇదివరకే చెప్పినట్లుగా, అమ్ముడుపోని సరుకు యొక్క మూల్యాంకనం అనేది ఒక గణన కాలానికి ఆ కాలంలోని వ్యాపార ఫలితాలను నిర్ణయించే ప్రక్రియలో అవసరమైన భాగం , మరియు ఏ విధంగానూ అటువంటి లాభాల యొక్క "మూలం"గా పరిగణించబడదు. అలాగే, అటువంటి మూల్యాంకనం చేయబడిన ప్రదేశాన్ని ''సంపాదించిన స్థలంగా'' పరిగణించలేము. ఒక వ్యాపారం యొక్క లాభాలు మరియు లాభాల యొక్క మూలం నిస్సందేహంగా వ్యాపారం , మరియు వాటి సంపాదన, వ్యాపారం ఎక్కడ నిర్వహించబడుతుందో ఆ ప్రదేశం. అటువంటి లాభాలను అంచనా వేసే వ్యక్తి మాత్రమే అనుసరించిన పద్ధతి ప్రకారం ముగింపు నిల్వ ఉన్న చోట తన వర్తక ఖాతాలోకి తీసుకురావడం ద్వారా సరిగ్గా నిర్ధారించవచ్చు, వ్యాపారాన్ని కొనసాగించే చోటనే మొత్తం లాభాలు సంపాదించినట్లు లేదా వచ్చినట్లు తీసుకోవాలి.ఆదాయపు పన్ను అధికారుల పరిశీలనలో 582 వెండి కడ్డీలు బికనెర్‌లో పడి ఉన్నవి. నిజంగా విక్రయించబడలేదు , అయితే అకౌంటింగ్ సంవత్సరం చివరిలో సంస్థ యొక్క వ్యాపారంలో

అమ్ముడుపోని సరుకులో భాగంగా మిగిలిపోయింది , ఆ సంవత్సరం లాభాల మొత్తం వ్యాపారాన్ని కొనసాగించిన కలకత్తాలో సంపాదించినట్లు లేదా వచ్చినట్లుగా పరిగణించాలి. ఆ వ్యాపారంలో ఏ భాగం కూడా బికనీర్‌లో లావాదేవీలు జరపలేదని అంగీకరించబడినది.

సూచించిన ప్రశ్నకు మద్ధతుగా సమాధానం ఇవ్వాలన్న హైకోర్టుతో మేము అంగీకరిస్తున్నాము. అయితే భిన్నమైన కారణాలపై అప్పీల్ తదనుగుణంగా ఖర్చులతో తిరస్కరించబడింది.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.

అప్పీలుదారు ఏజెంట్: PK ముఖర్జీ.

ప్రతివాదికి ఏజెంట్: GH రాజాధ్యక్ష.

★★★